Liite 3: Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki - nykytila

Kunnat ovat osallistuneet työmarkkinatuen kustannuksiin vuodesta 2006 alkaen ja nykymuotoinen kustannusten jaon malli tuli voimaan vuonna 2015. Samassa yhteydessä kustannuksia kompensoitiin kasvattamalla kuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta 1,81 %. Tällä hetkellä kunnan maksuvastuu työmarkkinatuen kustannuksista alkaa työttömän saatua työmarkkinatukea 300 päivää. Tässä kohdassa työttömyyttä kaupunki maksaa 50 % henkilön työmarkkinatuesta. Kunnan suhteellinen maksuosuus nousee 70 prosenttiin kun työttömälle on maksettu työmarkkinatukea 1000 päivää. Niiltä kuukausilta, joina henkilö on lakisääteisten työllisyyspalveluiden piirissä, kunnan ei tarvitse osallistua työmarkkinatuen kustannuksiin. Passiivisen työttömyyden jatkuessa työmarkkinatuen kuntaosuuden maksaminen jatkuu kyseisen työttömän kohdalla.

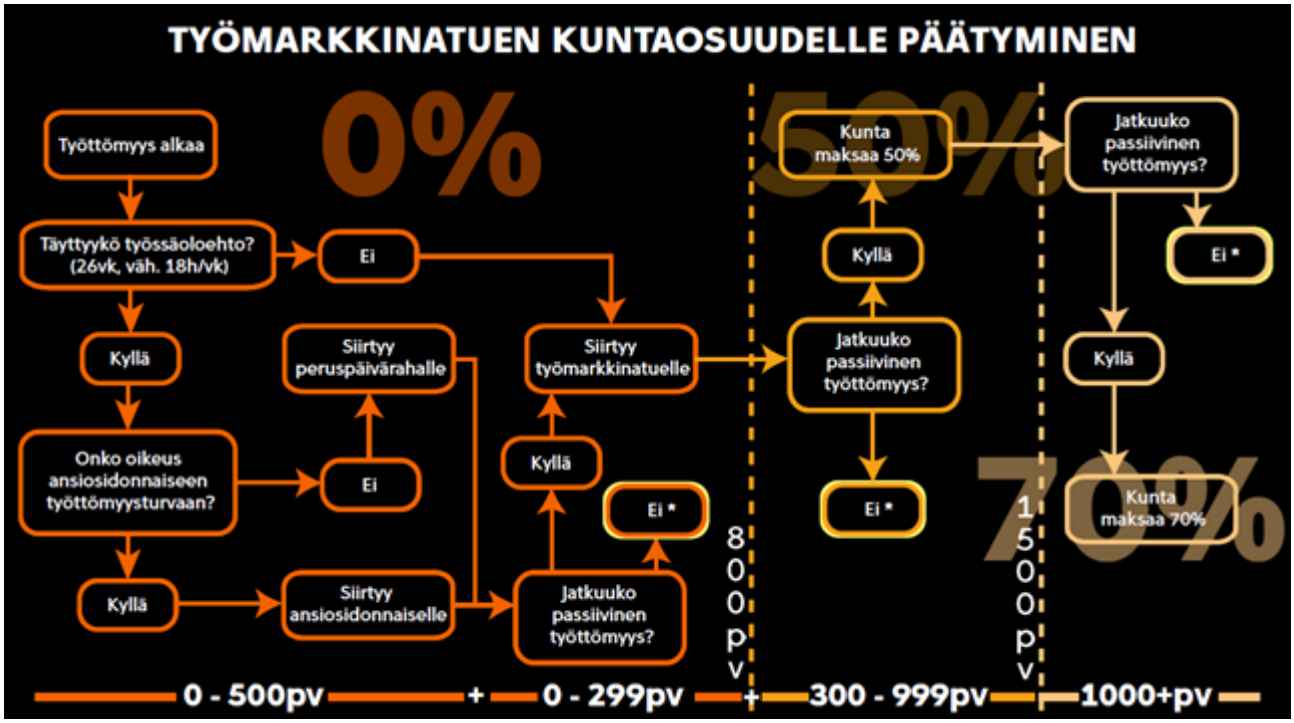

Kela lähettää Helsingin kaupungille kuukausittain laskun kuntaosuudesta ja sen liitteenä listan henkilöistä, joiden osalta kaupunki maksaa. Kaupunki saa myös tiedon henkilöistä, jotka lähestyvät 300 työmarkkinatukipäivän rajaa. Työmarkkinan kuntaosuuteen liittyviä henkilötietoja ei kuitenkaan saa tietosuojasyistä käyttää palvelujen kohdentamiseen juuri niille työttömille, joiden työttömyysturvan kustannuksiin kaupunki osallistuu.

Käytännössä kuntaosuuslistalla olevista pitkäaikaistyöttömillä 40 % on arvioitu olevan työkykyyn liittyviä ongelmia ja suuren osan heistä on vaikea työllistyä avoimille työmarkkinoille myönteisessäkään suhdannetilanteessa. Perusterveydenhuollon ja aikuissosiaalityön kuormitus vaikeuttaa sitkeän pitkäaikaistyöttömyyden juurisyihin puuttumista. Kunnan rahoittamaa työmarkkinatukea saavien henkilöiden tietojen hyödyntämiskielto työllisyyspalveluissa tarkoittaa, että kaupunki osallistuu yhä kasvavissa määrin pitkäaikaistyöttömyydestä johtuvien sosiaaliturvamenojen kustantamiseen ilman tehokkaita vaikutusmahdollisuuksia puuttua ilmiöön henkilötasolla.

Helsingin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus on kohonnut korona-aikana huomattavasti ja sen on arvioitu olevan koko vuoden 2021 osalta noin 90 miljoonaa euroa. Lähitulevaisuudessa myönteinen suhdanne vaikuttaa siihen, että 300 työmarkkinatukipäivää ylittävien työttömien määrä (9567 henkilöä elokuussa 2021) lähtee laskuun. 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömien määrä (8146 henkilöä elokuussa 2021) jatkaa kuitenkin kasvuaan.